

Zdroje informací – typy šetření a jejich základní charakteristika

Zjištění prezentovaná v této tematické zprávě vycházejí z informací několika vzájemně se doplňujících typů šetření. Základním zdrojem informací jsou hospitace v hodinách předmětů navštívených v rámci tematické prezenční inspekční činnosti na vybraném souboru středních škol s tím, že některé doplňující informace byly čerpány také z komplexní inspekční činnosti.³

Tematická inspekční činnost, na rozdíl od komplexní inspekční činnosti, se zaměřila přímo na témata související s informační gramotností. Pro potřeby této tematické zprávy byly získány informace z následujících dílčích šetření tematické inspekční činnosti:

- Prvním dílčím šetřením je hodnocení podmínek rozvoje informační gramotnosti na středních školách, které se zaměřilo především na témata: postavení ICT v řízení a plánování školy; kompetence a profesní rozvoj učitelů v práci s ICT ve výuce; kvalita ICT infrastruktury školy; využití ICT ve výuce; využití ICT pro práci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále i „SVP“).
- Druhým dílčím šetřením jsou hospitace v hodinách výuky na středních školách (viz příloha č. 1 pro strukturu předmětů hodin výuky navštívených v rámci hospitací během tematické inspekční činnosti), které poskytly údaje o práci žáků a učitelů s informacemi ve výuce, o zařazení výuky založené na řešení problémů, o využití digitálních technologií ve výuce, o zařazení pravidel bezpečnosti, etiky a ochrany duševního vlastnictví ve výuce a o vybraných charakteristikách osoby učitele působícího v rámci navštívené hodiny.
- Třetím dílčím šetřením je dotazování dvou cílových skupin v podobě učitelů (viz příloha č. 1 pro strukturu předmětů vyučovaných dotazovanými učiteli) a v podobě ICT koordinátorů (metodiků). Tato dotazování se zaměřila především na poznání účelu, priorit a činností spojených s využitím digitálních technologií ve výuce, na profesní rozvoj učitelů a ICT koordinátorů, na vzájemné interakce mezi učiteli a ICT koordinátory a na význam ICT v komunikaci klíčových aktérů vzdělávání.

Úroveň informační gramotnosti byla zjišťována pro výběrový soubor žáků 3. ročníku středních škol, a to testovou formou realizovanou prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Podoba šetření rovněž umožnila hodnotit dosaženou úroveň informační gramotnosti žáků, a to ve vazbě na vybrané charakteristiky žáků a jejich škol (např. pohlaví žáka, studovaný obor žáka, velikost školy a další). Doplňující informace k výsledkům testů poskytlo elektronické dotazování jednak učitelů škol zařazených do výběrového zjišťování, jednak žáků účastnících se testu. Dotazování učitelů se zaměřilo především na četnost a podobu využití digitálních technologií ve výuce, přičemž rovnoměrně byly zastoupeny odpovědi učitelů jazyků (český jazyk a cizí jazyky), přírodovědných předmětů a společenskovedních předmětů. Dotazování žáků se pak týkalo jejich oblíbenosti školy, jejich sebevědomí při formulování postupů řešení problémových úloh, jejich postojů k bezpečné práci v on-line prostředí či využití digitálních technologií v jiných předmětech než v informatice.

Tabulka č. 1 uvádí počty škol, hospitací, učitelů a žáků jednotlivých typů šetření, které vstupují do hodnocení. Další informace k výběrovému zjišťování dosažené úrovně informační gramotnosti žáků poskytuje příloha č. 2.

Vedle uvedených primárních dat jsou v tematické zprávě využita také vybraná sekundární data a zjištění, konkrétně data a zjištění MŠMT týkající se personálních podmínek vzdě-

3 Komplexní inspekční činnost probíhá na základních a středních školách v šestiletém cyklu a zaměřuje se především na komplexní hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných ŠVP. V této tematické zprávě jsou informace z komplexní inspekční činnosti využity ve vazbě na hodnocení materiálnětechnických podmínek škol (ICT a jejich využití) a na profesní rozvoj učitelů v oblasti ICT.